

Hørings svar: Berekraftig verdiskaping - Regional plan for innovasjon og næringsutvikling i Vestland

Bergen Næringsråd er den største medlemsorganisasjonen for næringslivet i Bergensregionen med over 3200 medlemmer. Vi representerer til sammen over 100.000 arbeidstakere.

Regional plan for fornybar energi avgjør viktige rammevilkår for næringslivet i fylket i årene som kommer. Det er svært positivt at fylkeskommunen utarbeider en helhetlig plan og setter høye ambisjoner for å sikre mer fornybar energi som vil bidra til å sikre konkurransekraft til næringslivet.

Energikommisjonens innstilling sier at med økende strømforbruk og svært dårlige utsikter til en tilsvarende økning av produksjonen, vil det norske kraftoverskuddet være borte om bare fire år.

Mangel på kraft på kalde vinterdager er ifølge Statnett den mest akutte trusselen det norske kraftsystemet står overfor. Utfordringen nå er å raskt realisere store mengder ny fornybar kraftproduksjon. Uten dette er det ikke realistisk å nå regional og nasjonale klimamål, vi vil gå glipp av industrietableringer og kunne få vedvarende høye strømpriser.

I tillegg til dette er det svak overføringskapasitet i nettet i mange områder langs kysten. Det er spesielt kritisk i Bergensregionen hvor industri får avslag til å koble seg på nettet.

Bergen Næringsråd ser at mangel på overføringskapasitet og kraft er den største barrieren for etablering av ny grønn industri. Manglende tilgang på fornybar energi har en kostnad i form av tapt næringsutvikling, verdiskaping, arbeidsplasser og økte energikostnader. Vi ser på dette som den største utfordringen for at Vestland fylkeskommune skal nå sine klima- og næringsutviklingsmål (iht. Regional plan for innovasjon og næringsutvikling og Regional plan for klima).

All produksjon av fornybar energi vil påvirke natur, miljø og omgivelsene. Målene i planen om å skåne natur/miljø opp mot målene om ny energiproduksjon står i direkte motsetning til hverandre og kan være til hinder for å nå målene som settes i planen. I høringsdokumentet legges det til grunn hele 38 retningslinjer for planlegging av fornybar energi i Vestland. Etter vår mening vil en rigid liste av retningslinjer gjøre det svært vanskelig å realisere ambisjonene i planen om økt produksjon (en dobling av dagens produksjon) og utbygging av kraftnettet.

Innspill til plantema: Auka produksjon frå fornybare energikjelder

Delmål 1: Vi har produksjon og distribusjon av kraft frå fornybare energikjelder som tek omsyn til miljø, naturmangfald, friluftslivsområder og landskaps og kulturverdiar.

Planen har en tydelig ambisjon om at Vestland skal bli netto null innen 2030 ved å erstatte 30,5 TWh fossil energi med fornybar energi. Det er derimot uklart i planen hvordan målet skal nås. Det vil være behov for mye mer produksjon og nettkapasitet for å realisere ambisjonen. Det fremgår ikke hvordan målet skal nås når man skal ta hensyn til areal- og natur/miljø-konflikter. Ambisjonsnivået til planen er høy og er risikoen for å ikke nå målene er tilsvarende høye. Målene i planen bør tas på alvor, de skal styre retningen til fylkeskommunen og sette rammer for næringslivet og samfunnet generelt. Bergen Næringsråd oppfordrer fylket til å utarbeide et veikart som viser hvordan man kan nå målet om økt fornybar energiproduksjon basert og samtidig avklare arealkonflikter så tidlig som mulig.

Dersom den store utbyggingen av havvind blir realisert vil behovet for balansekraft bli meget stort. Selv med dagens relativt begrenset utbygging (i EU) av uregulerbar kraftproduksjon (vind, sol, bølge, tidevann etc.) er det allerede et stort behov for balansekraft. Behovet for balansekraft vil bli større etter hvert som ny regulerbar kraft bygges ut og kobles til det ordinære strømmettet på land. Norge som energinasjon bør derfor satse på mer utbygging av balansekraft, særlig vannkraft.

Bergen Næringsråd mener fylkeskommune må være en pådriver for forutsigbare og gode rammevilkår for kraftprodusentene for å sikre nye investeringer. Regjeringens innfasing av nye avgifter på kraftbransjen konfiskerer overskuddet til produsentene når strømprisene er høye. Høyprisbidraget for kraft må fases ut i 2024. Dette er helt essensielt for at fremtidig fornybar kraftproduksjon skal være lønnsom og bli realisert.

Fylkeskommunen må stå opp for markedsmekanismene for kraftforsyning i Norge. Statsregulerte kraftpriser vil kunne gi lavere priser, men vil normalt sett også øke forbruket. Om ikke strømmen blir borte, kan det bli nødvendig med rasjonering.

Delmål 2: Kvar enkelt fornybare energikjelde brukast der dei har høgast verdi for samfunnet

Nye krav, retningslinjer og ambisjoner som fylkeskommunen vedtar vil også påvirke næringslivet. F.eks. om det er krav i anbud eller krav til andel solcellepaneler på bygg. Bergen Næringsråd mener at fylkeskommunen må etablere møteplasser mellom fylkesadministrasjonen og næringslivet som blir berørt av planene.

Vi mener at fylkeskommunen må være en aktiv pådriver for å sikre at det åpnes for nye havvindområder utenfor kysten av fylket. I dag er krafttilgangen langs kysten mye svakere enn lenger øst i fylket. Ny kraftproduksjon vil bidra positivt til kraftbehovet. NVE har i oppdrag fra regjeringen å undersøke hvilket område på norsk sokkel som eigner seg for havvindutbygging.

Fylkeskommunen bør fortsette med å være en aktiv pådriver til at Trollvind-prosjektet til Equinor realiseres, samt andre havvindprosjekter som bidrar til å sikre kraft til elektrifisering av sokkelen og bidra positivt til kraftsituasjonen på land.

Delmål 4: Vi har kompetanse, forskning og utdanning til å utvikle fornybar energi

Bergen næringsråd mener fylkeskommunen må bidra til å sikre relevant og attraktivt utdanning i regionen innen fornybare energiområder. Det er fire nye verdikjeder som er spesielt relevant i vårt fylke: havvind, batteri, hydrogen, CCS. Dersom ambisjonen for etablering og vekst i disse verdikjedene skal nås, vil kompetansebehovet måtte dekkes gjennom en kombinasjon av nye kandidater fra utdanningssystemet, etter- og videreutdanning, overføring av arbeidskraft fra andre næringer og arbeidsinnvandring.

Kompetanseoverføring og omstilling er særdeles viktig om Vestland skal lykkes med målsetningene sine. Møteplasser som retter seg mot industriene bør og kan gjøres i samarbeid med næringsforeningene i Næringsalliansen.

Innspill til plantema: Robust kraftforsyning i Vestland

Det er svært bra at planen underbygger behovet for at kraftnettet i fylket må oppgraderes og bygges ut for å møte dagens og fremtidig kraftbehov fra næringsliv og industri. Som tidligere nevnt er dette i dag den største barrieren for etableringer av industri i Bergensregionen og for å fylkeskommunens klimamål.

BERGEN NÆRINGSRÅD

Statnett og BKK har pågående prosjekter for å styrke og oppgradere eksisterende nett i bergensregionen, men det er først ved realisering av en ny tredje linje til Kollsnes at nettet vil ha kapasitet til å håndtere forbruksøkningen som den planlagte industriutviklingen medfører.

Bergen Næringsråd mener at fylkeskommunen må være en aktiv pådriver for at ledetiden på utbygging av en ny tredje linje halveres.

Med vennlig hilsen

Monica Mæland

Administrerende direktør

Bergen Næringsråd